

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН АНЫКТАМАСЫ

жарандар Сулайманов Убайдулла Абыганиевич жана Сулайманова
Азизахандын өкүлү Раипов Болот Овматовичтин кайрылуусун өндүрүшкө
кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2016-жылдын 19-апрели

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: К. М. Киргизбаев, К. Абдиев, А. О. Нарынбекова, катчы М. Э. Толобалдиевдин катышуусу менен, жарандар Сулайманов Убайдулла Абыганиевич жана Сулайманова Азизахандын өкүлү Раипов Болот Овматовичтин кайрылуусун карап чыгып, төмөнкүлөрдү

т а п т ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2016-жылдын 15-мартында жарандар У. А. Сулайманов жана А. Сулайманованын өкүлү Б. О. Раиповдун Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун административдик жана экономикалык иштери боюнча соттук коллегиясынын 2015-жылдын 23-сентябриндагы токтомун конституциялык эмес деп табып жана аталган токтомду жокко чыгаруу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Өтүнүчтөн жана ага тиркелген материалдардан келип чыккандай, «Мурас» АКнун 51 пайыз акцияларынын менчик ээси болгон У. А. Сулайманов жана анын ишенимдүү өкүлү Б. О. Раипов Ош облусунун райондор аралык сотуна арыз менен кайрылышып, анда Ош облустук юстиция башкармалыгынын 2014-жылдын 11-сентябриндагы катында келтирилген далилдерди жаңыдан ачылган жагдайлар боюнча кабыл алыш, 2002-жылдын 11-февралындагы Ош облустук Арбитраждык соту менен «Мурас» АКму банкрот деп табылган чечимин бузуп, ишти кайрадан мазмуну боюнча карап берүүнү суралышкан.

Ош облусунун райондор аралык сотунун 2015-жылдын 24-июнундагы аныктамасы менен У. А. Сулаймановдун жана анын оқулу Б. О. Раиповдун арызы канааттандырылып, жогоруда аталган Ош облустук Арбитраждык сотунун чечими алышып салынып, иш мазмуну боюнча кайрадан каралган.

Ал эми, «БТА Банк» ЖАКнун өкүлү Ош облусунун райондор аралык сотунун 2015-жылдын 24-июнундагы аныктамасы менен макул болбой, жеке даттануу менен Ош облустук сотуна кайрылган.

Ош облустук сотунун административдик жана экономикалык иштер боюнча соттук коллегиясы Ош облусунун райондор аралык сотунун 2015-жылдын 24-июнундагы аныктамасын өзгөртүүсүз, жеке даттанууну канааттандыруусуз калтырган.

Жогоруда көрсөтүлгөн соттук актылар менен макул болбой «БТА Банк» ЖАКму көзөмөл тартибинде даттануу менен Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна кайрылган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун административдик жана экономикалык иштер боюнча соттук коллегиясынын 2015-жылдын 23-сентябриндагы токтому менен Ош облусунун райондор аралык сотунун 2015-жылдын 24-июнундагы аныктамасы, Ош облустук сотунун административдик жана экономикалык иштер боюнча соттук коллегиясынын 2015-жылдын 27-илюндагы аныктамасы толугу менен жокко чыгарылган. Иш боюнча жаны чечим кабыл алышган. У. А. Сулаймановдун Ош облустук Арбитраждык сотунун 2002-жылдын 11-февралындагы чечимин жаңы пайда болгон жагдайлар боюнча кайра кароо жөнүндөгү арызы канааттандыруусуз калтырылган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун токтомунун далилдөө бөлүгүндө: Кыргыз Республикасынын Жарандык процесстик кодексинин 361-беренесинин 1-пунктуна ылайык, добуш берүүнүн жыйынтыктары же шайлоонун натыйжалары жөнүндө тиешелүү шайлоо комиссиясынын чечимине карата сот актыларын кошпогондо, мыйзамдуу күчүнө кирген сот актылары жаңыдан келип чыккан жагдайлар боюнча, ошондой эле атайын администрациялоо жол-жобосу колдонулуп, анын натыйжасында карызкор жоюлганда жана юридикалык жактардын мамлекеттик реестринен алыш салынганда карызкорго карата банкроттук жөнүндө иштер боюнча кайра каралышы мүмкүн, - деген талабын жазышип, мындай жагдайда, Кыргыз Республикасынын Жарандык процесстик кодексинин 361-беренесинин 1-пунктуна ылайык, У. А. Сулаймановдун Ош облустук Арбитраждык сотунун 2002-жылдын 11-февралындагы чечимин жаны пайда болгон жагдайлар боюнча кайра кароо жөнүндөгү арызы канааттандыруусуз калтырылууга жатат - деп, өздөрү көрсөткөн Кыргыз Республикасынын Жарандык

процесстик кодексинин 361-беренесинин 1-пунктундагы белгиленген жагдайлар боюнча кайра каралышы мүмкүн - деген талаптарга каршы токтом кабыл алган соттук практикасы тан калыштуу болду. Кыргыз Республикасынын Жарандык процесстик кодексинин 361-беренесинин 1-пунктунун кыргызчасында «каралышы мүмкүн» ал эми орусчасында «каралбайт» - деп көрсөтүлгөн.

2015-жылдын 23-сентябриндагы токтому, Кыргыз Республикасынын Жарандык процесстик кодексинин 361-беренесин соттук практикада колдонуусу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 16-беренесинин 3-бөлүгүнүн, 20-беренесинин 5-бөлүгүнүн 8-пунктунун, 40-беренесинин 1-бөлүгүнүн принциптерине жана «Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жөнүндө» мыйзамдын 6-беренесинин 3-пунктуна ылайык Кыргыз Республикасынын Конституциясынын мыйзамдарынын жана башка ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик тилдеги тексти расмий тилдеги тексти менен окшош болбогон учурда мамлекеттик тилдеги текст, туп нуска болуп эсептелет - деген талаптарына каршы келгендиктен, конституциялык эмес деп таанылууга жатат деп ойлойт.

Жарандар У. А. Сулайманов жана А. Сулайманованын өкүлү Б. О. Раипов жогоруда көрсөтүлгөн Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун 2015-жылдын 23-сентябриндагы токтомду жокко чыгарууну суранган.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы кайрылууну жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья К. М. Киргизбаевдин маалыматын угуп, төмөнкү тыяннака келди.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 6-бөлүгүнө, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 4-беренесинин 1-бөлүгүнө, 18-беренесине ылайык Конституциялык палата мыйзамдар жана башка ченемдик укуктук актылар Конституцияга карама-каршы келген учурда аларды Конституцияга ылайык эмес деп дабат.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын ченемдик укуктук актыларды аныктоо боюнча позициясы анын 2014-жылдын 15-январындагы № 02-Ч чечиминде көрсөтүлгөн, анда Конституциялык палата ченемдик укуктук акт Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык келбegen учурда, ченемдик укуктук актынын төмөнкүдөй аныктамасын пайдалануу зарыл деп эсептейт. Ченемдик укуктук акт - бул ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын, жергиликтүү өз алдынча

башкаруу органынын компетенциясынын чегинде, мыйзам тарабынан белгиленген тартиpte кабыл алынган (чыгарылган), жүрүм-турумдун, аныкталбаган адамдар жана жактар чөйрөсүнө жана көп ирет колдонулушуна багытталган жалпыга бирдей эрежелерин камтыган жазуу түрүндөгү укуктук акт. Ошентип, ченемдик укуктук актыны мүнөздөөчү маанилүү белгилер болуп төмөнкүлөр саналышат: анын бекитилген тартип боюнча мамлекеттик бийликтин ыйгарымдуу органы, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы же кызмат адамы тарабынан басылып чыгышы, анын кандайдыр бир жактардын тобуна, милдеттүүлүгү, көп жолку колдонууга эсептелгендиги, коомдук мамилелерди жөнгө салууга же колдонулуп жаткан укуктук мамилелерди өзгөртүүгө же токтолтууга багытталган укуктук ченемдердин болушу (жүрүм-турум эрежеси).

Сот актылары жогоруда белгиленген мүнөздөмөлөргө жооп бербейт жана ченемдик укуктук актылар катары таанылууга жатпайт.

Ал эми, сот актысы - бул индивидуалдуу - аныкталган, сот отурумунун катышуучуларынын, тараптардын арасындагы мамилелерди жөнгө салган акт. Ошондон улам, сот актысы ченемдик укуктук актыларга коюлган атайын талаптарга жооп бербейт.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 9-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы тарабынан мыйзамдардын же алардын жоболорунун конституциялык эмес деп белгилениши алардын Кыргыз Республикасынын аймагында колдонулушун жокко чыгарат. Андыктан, сот актылары, ченемдик укуктук актылардын катарына кирбекендиктен, бул абал, кабыл алынган сот актыларына тарабайт.

Ошону менен бирге, сот актылары дайыма ченемдик укуктук актылар менен негизделиши керек. Андам улам, мыйзамдардын ченемдерине негизделген конституциялык эмес деп таанылган сот актылары укуктары жана эркиндиктери козголгон жарандардын даттануулары боюнча ар бир так учурда сот тарабынан кайра каралат (Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 97-беренесинин 10-бөлүгү).

Мындай жагдайларда «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 4-пунктуна ылайык кайрылууда көрсөтүлгөн талап Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын кароосуна караштуу болбогондуктан кабыл алуудан баш тартылууга жатат.

Жогоруда аталган тыянактардын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 4-

пунктун, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы

а н ы к т а д ы:

1. Жарандар Сулайманов Убайдулла Абдыганиевич жана Сулайманова Азизахандын өкүлү Раипов Болот Овматовичтин кайрылуусу өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.
2. Кайрылуу жана ага тиркелген материалдар кайтарылып берилсин.
3. Аныктама Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

К. М. Киргизбаев

К. Абдиев

А. О. Нарынбекова

№ 19-0